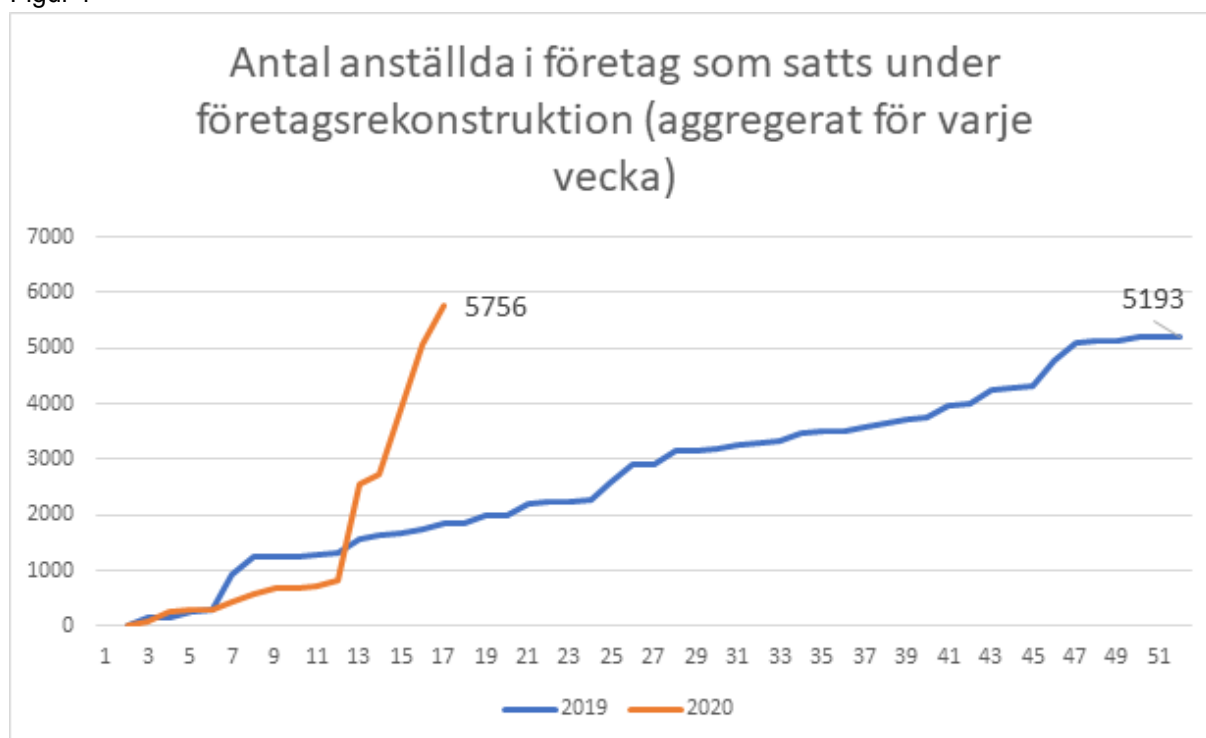

Explosionsartad utveckling av företagsrekonstruktionerna

Coronaviruset har lamslagit stora delar av näringslivet. Framförallt företag inom hotell- och restaurang, persontransporter, konferensanläggningar och personlig service har sedan mitten av mars sett hur stora delar av deras omsättning raderats ut. I många fall står företagen helt stilla. Det har inneburit att ett stort antal företag redan tvingats i konkurs. Under april ökade konkurserna med cirka 40 procent jämfört med samma månad förra året.

Ett sätt att undvika konkurs är att ansöka om företagsrekonstruktion. I dessa fall får företagen anstånd med att betala sina skulder under rekonstruktionsprocessen men de måste betala löpande räkningar under rekonstruktionen kontant. Därmed ges företagen möjlighet att förhandla med sina långivare och på så sätt försöka skapa förutsättningar för att återigen göra företaget lönsamt. Under normala år genomförs förhållandevis få företagsrekonstruktioner. Det brukar vara mellan 200 och 300 företag, vilket kan jämföras med antalet konkurser som brukar uppgå till mellan 6 000 och 7 000. Men under de senaste veckorna har antalet företagsrekonstruktioner ökat i rekordfart och antalet anställda som berörs av dessa rekonstruktioner är redan nu fler än under hela förra året.

Figur 1

Källa: Bisnode

Den explosionsartade ökningen av företagsrekonstruktioner är oroande. Baserat på historisk data vet vi att omkring tre fjärdedelar av alla rekonstruktioner misslyckas. Det innebär att om ökningen fortsätter kan vi förvänta oss att konkurserna kommer att fortsätta öka kraftigt under året.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att fler företag ska få möjlighet att undvika konkurs och övervintra under coronakrisen. De viktigaste har varit utvidgade möjligheter till permittering, sänkta arbetsgivaravgifter och nu senast ett så kallat omställningsstöd som ska täcka en del av de fasta kostnaderna.

Vi har tidigare gjort beräkningar som visar att de här åtgärderna ger effekt. Våra analyser, baserade på cirka 240 000 aktiebolag, har visat att om företagen tvingades stå stilla under två månader skulle

cirka 30 procent vara nere på halva aktiekapitalet och om inte ägarna kan skjuta till mer pengar tvingas då företagen oftast in i antingen konkurs eller rekonstruktion. Om företagen fullt ut kan utnyttja de stöd som regeringen lanserat sjunker andelen som skulle vara nere på halva aktiekapitalet till tio procent,

I Svenskt Näringslivs medlemsundersökningar framgår att omkring vart tionde företag står i det närmaste stilla idag. En grov beräkning baserat på att vi i Sverige har cirka 500 000 aktiebolag skulle tyda på att nära 50 000 står i det närmaste stilla. Om vi antar att cirka 30 procent av dem skulle ha förbrukat halva aktiekapitalet efter två månader motsvarar det cirka 15 000 företag. Med regeringens åtgärder sjunker antalet till 5 000.

Även om detta är en grov kalkyl och en del ägare har möjlighet att skjuta till mer kapital visar den vilken stor betydelse insatserna har. Samtidigt visar den också vilka risker som finns om dagens restriktioner fortsätter. De flesta av regeringens insatser är tidsbegränsade. Det så kallade omställningsstödet gäller bara under mars och april. Möjligheterna att driva sina verksamheter har inte förbättrats hittills under maj. Konferensanläggningar och restauranger står fortfarande utan kunder.

Stödet för fasta kostnader ska heller inte betalas förrän i juli. En del företag kan försöka låna pengar för att hårdna ut fram till juli. Men frågan är om de vill ta upp mer lån om de bedömer att verksamheterna kommer stå stilla även under maj och juni. Ett annat problem är att det ännu inte är klarlagt vilken typ av fasta kostnader som kommer att ersättas. Vid regeringens presskonferens nämndes leasingkostnader och hyror men inte räntor och avskrivningar. Det skulle innebära att företag som leasar sina maskiner och fordon får ersättning men inte de som lånefinansierat sina investeringar.

För att minska osäkerheten och därmed undvika en okontrollerad ökning av konkurser och rekonstruktioner behöver regeringen så fort som möjligt klargöra vilka fasta kostnader som ska ersättas och även deklarerat att stödet kommer förlängas om restriktionerna med social distansering fortgår.

Ersättningen för fasta kostnader kallades omställningsstöd av regeringen. Men ytterst få företag skulle klara att ställa om till en långvarig nedstängning av samhället. Vi ser idag en mängd företag som skruvar på sina affärsmodeller för att överhuvudtaget ha någon försäljning. Det är restauranger som satsar på takeaway och hemleverans och hotell som hyr ut rum månadsvis till anställda som inte kan jobba hemifrån och behöver ett kontor. Men detta fungerar bara under en begränsad period. Ett hotell som normalt tar 1 500 kronor per dygn för ett rum kan inte täcka sina kostnader genom att hyra ut rummet för 7 000 kronor i månaden.